

החכמים האחרים שדרשו איסור אכילה והנאה בבשר-בחלב ממקומות אחרים – י"א שחולקים על סברת 'כל שתעבתי הרי הוא בבל תאכל'. ויש אומרים שכולם מודים לדבר, אלא שסוברים שאין לוקים על לאו זה, משום לאו שבכללות, ולכן הוצרכו לדרוש ממקומות אחרים, לחיוב מלקות. ע' בפירוש הרא"ם – משפטים; בית הלוי ח"א ל,ד; לב).

ב. לא כל דבר שנעשתה בו עבירה נאסר באכילה, ואפילו לדעת רב אשי שכל שתעבתי הרי הוא בבל תאכל. אדרבה, רוב רובם של הדברים לא נאסרו, לפי שגילה בהן הכתוב להתר. (מעשה שבת – כי קדש היא לכם – היא קודש ואין מעשיה קודש. (לריו"ח הסנדלר אסור מן התורה באכילה ומותר בהנאה. ועתוס');
חורש בשור ובחמור יחידיו; וכן חוסם פי פרה ודש בה – היכול הבא מהם מותר, קל וחומר ממעשה שבת החמורה, שמעשיה מותרים. (משא"כ בשר בחלב, מסתבר לומר שהאיסור 'כל שתעבתי' חל שם, כיון שהמאכל שנוצר הוא התועבה בעצמו, ואינו רק תוצר הנגזר מעבירה. רש"י. ועתוס' גרסה אחרת, שלמדו מ'אלה' להתיר את השור והחמור עצמם, וכן הפרה החסומה גופה, הגם שנעשתה בהם עבירה);
כלאי בהמה – מותרים, מכך שאסרתם תורה לגבוה, מכלל שלהדיוט מותרים;
כלאי זרעים – הוקשו למעשר בהמה. (בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים);
שילוח הקן – האם מותרת, (כגון שעבר ולקח האם על הבנים. פ"א: כל שילוח הקן בעלמא, שנאסרה האם באותה שעה – לא נאסרה לעולם. עפ"י רש"י), סברה היא, לא אמרה תורה שלח לתקלה.
(אכילת בעלי חיים שנסתרסו בידי אדם – לא נאסרה, מדאסר רחמנא לגבוה, מכלל שלהדיוט מותר;
צורם אוזן בככור – מותר, שהרי התירה תורה קדשים שהוממו כצבי וכאיל. תוס'.
י"ל שלדעת רב אשי, תקרובת עבודה-זרה אסורה באכילה ובהנאה מן התורה משום 'לא תאכל כל תועבה'.
עפ"י דברי אמת – 'בענין דברי סופרים' ה, ועוד).

דפים קטו – קטז

קפ. מהם האיסורים הקיימים בבשר-בחלב? ומאין מקורם?

איסור בישול בשר בחלב – מפורש בתורה. איסור אכילה – אינו מפורש, ודרשוהו חכמים בכמה פנים, כדלהלן. (וע"ע רמב"ם (ריש הל' טומאת-מת), שקל-וחומר הוא. וע"ש בכס"מ). איסור הנאה – גם כן אסור, וכדלהלן. מלבד לר' שמעון בן יהודה בשם ר' שמעון, שמתיר.
הנה הדרשות לאיסור אכילה והנאה:
לא תאכל כל תועבה – כל שתעבתי לך הרי הוא בבל תאכל (רב אשי). ובכלל זה איסור הנאה, שכל מקום שנאמרה אזהרה 'אכילה', משמע גם הנאה, כדר' אבהו.
אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל – מה ת"ל 'מבושל', לומר לך, יש לך בישול אחר שנאסר אף בהנאה, כזה. ואיזה זה בשר בחלב (ריש לקיש).
מיתור לא תאכלנו (האמור גבי פסוה"מ), שמדבר בבשר-בחלב, דבר הלמד מענינו, איסור של שני מינים. ואיסוה"ג נלמד מגזרה שוה כי עם קדוש אתה; לא יהיה קדש. (רבי).
לא תאכלו כל נבלה... לא תבשל גדי בחלב אמו – אמרה תורה, כשתמכרנה לא תבשלנה בחלב ותמכרנה (דבי ר' אליעזר).

לא תבשל גדי בחלב אמו ג' פעמים – אכילה, הנאה, בישול (תנא דבי ר' ישמעאל).
 גזרה שוה – כי עם קדוש אתה. ולהלן ואנשי קדש תהיון לי... ובשר בשדה טרפה – מה להלן אסור אף
 כאן. ואיסור"נ למדנו מקליוחומר מערלה שלא נעבדה בה עבירה ונאסרה בהנאה, וכשאתה פורך מה
 לערלה שכן לא היתה לה שעת הכושר, יש להוכיח מחמץ בפסח ומכלאי הכרם (איסי בן יהודה).

קפא. אלו פירות אפטריות בבנין אב מכתוב אחד, משני כתובים, ומשלשה?

כשלמדים מכתוב אחד, אין אפשרות לפרוך פירכא כל דהו אלא רק ע"י קולא / חומרא, שקיימת במלמד
 ואינה קיימת בלמד.

כשלמדים משני כתובים – אפשר לפרוך פירכא כל דהו, גם שאין בה צד קולא או חומרא, אלא שיש
 מכנה משותף כלשהו לשני המלמדים, שאינו בלמד. (ואעפ"י שלא חזר הדין ולא באנו לצד השוה. רש"י
 ותוס'.

ואם יש חומרה שונה בכל אחד מן המלמדים, ואין חומרה בלמד, אפשר לפרוך 'שכן יש בהן צד חמור',
 ואעפ"י שאין החומרות שוות, שגם זה בכלל 'פרכא כל דהו'. אך אם הלימוד נעשה בתחילתו ע"י 'קל'
 וחומר, כלומר שיש חומרה מסוימת בלמד שאינה במלמדים – א"א לפרוך כן, שהרי גם בו נמצא צד
 חמור. עפ"י הדושי הר"ן).

כשלמדים משלשה כתובים – אם חזר הדין ובאנו לידי 'צד השוה' (לפי שדחינו את הלימוד מכאו"א בנפרד
 או משנים מן המלמדים), אפשר לפרוך פירכא כל דהו. אבל אם לא באנו לידי צד-שוה, אין לפרוך אלא
 ע"י קולא או חומרא, ולא בפרכא כל דהו, אפילו שוים שלשתם באותו ענין.

כלל נוסף: כל 'מה הצד', מגופו ('מה לצד השוה שבהם שכן...') – פורכים, מדבר אחר ('פלוני יוכיח') –
 אין פורכים.

– כך המדות מסורות בידינו מסיני. (רש"י. וע' הדושי הר"ן נתינת טעם בדבר).

דף קטז

קפב. מה דינם של מיני החלב דלהלן?

- א. חלב קרוש הנמצא בתוך קיבת נבלה. וכן גבינות שהועמדו על ידו.
- ב. חלב קרוש שבקיבה של בהמה שנשחטה ע"י עכו"ם. וכן גבינות שהועמדו ע"י.
- ג. חלב קרוש שבתוך קיבה של בהמה שנלקחה מן הנכרי, ושחטה ישראל.
- ד. חלב שבקיבת כשרה שינקה מן הטרפה; של טרפה שינקה מן הכשרה.
- ה. חלב קרוש שבתוך הקיבה, ומלחו אותו עם עור הקיבה; גבינות שהועמדו בו.
- ו. גבינות שהועמדו בעור של קיבה כשרה; בעור קיבת נבלה.

א. חלב קרוש שבקיבת נבלה – שנינו במשנתנו שהוא אסור. ופרש רב חסדא, שמצד עיקר הדין אין לאסרו,
 לפי שאינו חלק מגופה, אלא גזרו חכמים שנראה כאוכל נבלות. רבא תמה על טעם זה. והסיק בשם ר'
 יוחנן שמשנה זו – משנה ראשונה היא, שאותו חלב נידון כחלק מגופה, אבל לפי האמת (כפי שהסיק ר'
 יהושע בע"ז כט, וגם משנתנו נקטה כן, בסיפא), חלב זה מותר, שהרי הוא כחלב כשר הכנוס במעיה. וכל
 שכן שאפשר להעמיד גבינה ע"י חלב זה.

(כתבו התוס', אף כי הלכה כן, עתה נוהגים העולם איסור בחלב זה. ובדיעבד מותר).